

**Wyrok z dnia 14 lipca 1994 r.
I PRN 43/94**

- 1. Odsetki od nie wypłaconej a wymagalnej odprawy pieniężnej, przypadającej od upadłego przedsiębiorstwa, nie bieżą w stosunku do masy upadłości od daty ogłoszenia upadłości (art. 33 § 1 Prawa upadłościowego)**
- 2. Postępowanie sądowe dotyczące wierzytelności wchodzącej w skład masy upadłości ulega zawieszeniu z urzędu, jeżeli w stosunku do dłużnika wszczęte zostało postępowanie upadłościowe (art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c.).**

Przewodniczący SSN: Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Maria Mańkowska (sprawozdawca), Kazimierz Jaśkowski,

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 1994 r. sprawy z powództwa Sylwestra K. przeciwko "A." [...] Fabryce Maszyn Żniwnych w P. o odprawę pieniężną, na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu z dnia 7 maja 1993 r. [...]

o d d a l i ł rewizję nadzwyczajną

U z a s a d n i e n i e

Sylwester K. w pozwie wniesionym w dniu 9 lipca 1992 r. przeciwko syndykowi masy upadłości [...] Fabryki Maszyn "A." domagał się zasądzenia odprawy pieniężnej w związku ze zwolnieniem z pracy z przyczyn ekonomicznych dotyczących zakładu pracy z dniem 31 marca 1992 r.

Pozwany syndyk masy upadłości wnosił o zawieszenie postępowania sądowego i oświadczył, że uznał wierzytelność powoda zgłoszoną na ręce sędziego - komisarza i odsetki od należnej odprawy za okres od 1 kwietnia 1992 r. do dnia 18 maja 1992 r. Zgodnie bowiem z art. 33 § 1 Prawa upadłościowego odsetki od wierzytelności przypadających od upadłego nie bieżą w stosunku do masy od daty ogłoszenia upadłości tj. od dnia 19 maja 1992 r.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Poznaniu postanowieniem z dnia 11 września 1992 r. zawiesił postępowanie w sprawie, następnie podjął je postanowieniem z dnia 28 września 1992 r. i wyrokiem z dnia 26 października 1992 r. zasądził na rzecz powoda kwotę 8.640.000 zł z odsetkami za okres od 1 kwietnia 1992 r. do dnia 19 maja 1992 r. W odpowiedzi na rewizję powoda, która dotyczy odsetek do dnia wypłaty zasądzonej odprawy, strona pozwana wносиła ponownie o zawieszenie postępowania na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c., albowiem roszczenie powoda dotyczy masy upadłości. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z dnia 7 maja 1993 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że zasądził ustawowe odsetki od dnia 1 kwietnia 1992 r. do 10 grudnia 1992 r., tj. do dnia całkowitego zaspokojenia roszczenia głównego. Zdaniem Sądu Wojewódzkiego art. 33 § 1 Prawa upadłościowego nie ma zastosowania, gdyż wierzytelność powoda wchodzi w skład

masy upadłości w rozumieniu art. 20 § 1 Prawa upadłościowego. Powyższy wyrok zaskarżył Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego w drodze rewizji nadzwyczajnej z dnia 27 maja 1994 r. wnosząc o jego uchylenie i oddalenie rewizji powoda. Rewidujący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi rażące naruszenie art. 33 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe (jednolity tekst: Dz. U. z 1991 r., Nr 18, poz. 512 ze zm.) oraz interesu Rzeczypospolitej Polskiej, [...].

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut rażącego naruszenia prawa postawiony wyrokowi Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu jest trafny. Sądy obu instancji wbrew jednoznacznej treści art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c., z którego wynika konieczność zawieszenia z urzędu postępowania sądowego dotyczącego przedmiotu, który wchodzi w skład masy upadłości, jeżeli w stosunku do strony wszczęte zostało postępowanie upadłościowe - prowadziły postępowanie i zakończyły je wyrokami zasądzającymi roszczenie powoda. Słusznie podnosi rewizja nadzwyczajna, że w rozpoznawanej sprawie powinno dojść do zawieszenia postępowania a rozstrzygnięcie sporu należało do sędziego-komisarza w postępowaniu upadłościowym. Wierzytelność główna została w tym trybie uznana. Sąd Najwyższy podziela zarzut rażącego naruszenia art. 33 § 1 Prawa upadłościowego. Sąd Wojewódzki bezpodstawnie przyjął, że należność powoda z tytułu odprawy pieniężnej na podstawie art. 8 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r., Nr 4 poz. 19 ze zm.) nie wchodzi w skład masy upadłości, stąd nie ma zastosowania art. 33 § 1 Prawa upadłościowego. Skutkiem ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa jest, objęcie zarządu nad całym majątkiem, zwanym masą upadłościową, przez syndyka masy upadłości. Długi upadłego przedsiębiorstwa są zaspokajane w trybie przepisów prawa upadłościowego z masy upadłości. Roszczenie powoda związane jest z rozwiązaniem umowy o pracę, które nastąpiło w dniu 31 marca 1992 r., tj. przed ogłoszeniem upadłości i stanowi niewątpliwie dług przedsiębiorstwa. Dług ten z chwilą ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa stał się należny od upadłego, zatem obciąża masę upadłości i może być splateony jedynie w trybie przewidzianym przepisami prawa upadłościowego. W takiej sytuacji odrębna regulacja odsetek od wierzytelności przypadających od upadłego stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 359 k.c. Zgodnie z przepisem art. 33 § 1 Prawa upadłościowego odsetki od wierzytelności przypadających od upadłego nie bieżą w stosunku do masy od daty ogłoszenia upadłości. Odmienny pogląd Sądu Wojewódzkiego rażąco narusza w/w przepis, który jest tak jasny, że zastosowana jego interpretacja w oparciu o art. 20 i art. 203 Prawa upadłościowego wydaje się całkowicie niezrozumiała. Prawidłowa wykładnia art. 33 § 1 Prawa upadłościowego pozwala jedynie na rozróżnienie, że przepis ten dotyczy wyłącznie odsetek od wierzytelności, przypadających od upadłego, które nie bieżą w stosunku do masy od daty ogłoszenia upadłości. Natomiast przepis ten nie ma zastosowania do odsetek od wierzytelności powstałych od daty ogłoszenia upadłości, które nie są już wierzytelnościami przypadającymi od upadłego.

Pogląd taki wyrażony został również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 czerwca 1993 r., sygn. akt III APr 41/93 (Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych i Sądu Najwyższego 1994 nr 2 poz. 4) i Sąd Najwyższy w obecnym składzie w pełni go podziela.

Pomimo wykazanych wyżej rażących naruszeń prawa w zaskarżonym wyroku Sądu Wojewódzkiego, rewizja nadzwyczajna nie została jednak uwzględniona wobec złożenia jej po upływie terminu z art. 421 § 2 k.p.c. W ocenie Sądu Najwyższego zaskarżone orzeczenie nie narusza interesu Rzeczypospolitej Polskiej. Powód został zwolniony z pracy - po przepracowaniu ponad 40 lat - w ramach tzw. zwolnień grupowych z dniem 31 marca 1992 r. i należną mu z tym dniem odprawę pieniężną otrzymał dopiero w dniu 10 grudnia 1992 r. Pozostawał wówczas bez pełnego zatrudnienia mając na utrzymaniu chorą żonę i syna. Mając zatem na uwadze, że zatrudniający powoda zakład pracy pozostawał w opóźnieniu w wypłacie powodowi roszczeń ze stosunku pracy, a przyznane powodowi sporne odsetki dotyczą stosunkowo krótkiego okresu czasu (od 19 maja 1992 r. do 10 grudnia 1992 r.) - Sąd Najwyższy uznał, że zasądzenie na rzecz powoda wprawdzie nienależnego, ale niewielkiego i jednorazowego świadczenia nie naruszyło interesu Rzeczypospolitej Polskiej (por. wyrok SN z dnia 27 lipca 1990 r., I PRN 28/90, OSNCP 1991 z. 8-9 poz. 112).

Z tych też względów i na podstawie art. 421 § 2 k.p.c. rewizja nadzwyczajna podlegała oddaleniu.

=====